

5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED RESEARCH IN COMPUTER, ELECTRICAL AND INFORMATION TECHNOLOGY

September 15, 2020

Tbilisi - Georgia

COMSTECH Inter-Islamic Network on Virtual Universities
Avicenna International Community College LLC

هوش مصنوعی ، راه رسیدن به « حق دسترسی عادلانه »

سید محمد حسن میرداماد اصفهانی

۱ کارشناس ارشد حقوق بین الملل ، دانشجوی دکتری حقوق بین الملل عمومی دانشگاه شهید بهشتی ، پژوهشگر دینی ،

پژوهشگر فضای مجازی ، پژوهشگر حقوق فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) Information and

communications technology

چکیده :

یکی از الزامات « حقوق شهروندی »^۱ مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، و در اسناد حقوق بشر ، « حق دسترسی عادلانه به دادرسی » برای همه شهروندان است بطوریکه شهروندان و مقیمین یک کشور (مهاجرین ، گردشگران) و حتی اشخاص خارج از کشور ، که دعوی یا شکوائیه ای دارند ، بتوانند به راحتی برای احقاق حق خود ، به انواع محاکم اداری یا قضائی دسترسی داشته باشند . در زمان های گذشته ، نیازمند آن بود که « مجتمع های قضائی » در نزدیک ترین مکان به مردم تاسیس شود و دادگاهها از نظر فیزیکی ، در دسترس عامه مردم باشند ، با ظهور « اینترنت » و خصوصا پدیده « موبایل » ، مفهوم جدیدی در حق دسترسی مطرح شده ، که عبارت است از « دادگاه همراه »^۲ ، همچنان که از « دولت همراه »^۳ به جای « دولت الکترونیک »^۴ سخن گفته می شود و « بانکداری همراه » امروزه تبیین شده و عملیاتی گردیده است . در « حق دسترسی عادلانه » نکات فراوانی است که تعدادی از آن ها با « هوش مصنوعی » ، قابل انجام است از جمله « بی طرفی قاضی » و « کاهش هزینه ها » و « کاهش زمان دادرسی » چنانچه با بهره وری از این تکنولوژی اقدام شود ، بخش وسیعی از مشکلات مردم ، به سرعت حل خواهد شد و هر شخصی در هر کجا ، خواسته ای را داشت ، بلافاصله می تواند طرح « دادخواست » نموده و در عادلانه ترین وجه ، و کوتاه ترین زمان ، منجر به صدور حکم شود . توجه به این نکته ضروری است که ضمن استقبال از تکنولوژی های به روز ، لازم است با دقت ، و مرحله به مرحله وارد شد و در این زمینه ، از دادرسی پرونده های آسان ، کوچک ، کم هزینه و بدون پیچیدگی ، اقدام کرد و سپس آن را طی سال های مختلف ، به بقیه موارد گسترش داد . طبعاً بخشی از پرونده ها ، حداقل در شرایط کنونی ، فقط ، هوش انسانی می تواند آن را حل و فصل کند ، اما هم تکنولوژی هوش مصنوعی پیش خواهد رفت و هم دانش بهره وری قضات ، بیشتر خواهد شد و با تلفیق « قاضی ، هوش مصنوعی » با سرعت و دقت ، پرونده های پیچیده حل می شود کلید واژه : هوش مصنوعی ، حق دسترسی به دادرسی عادلانه ، قضاوت همراه (موبایل) ، کاهش زمان دادرسی ، کاهش هزینه دادرسی

1 Citizenship rights

2 Mobile Court (Mobile tribunal)

3 Mobile Government

4 electronic government